

Berend Jan Leferink (1920-2004)

Inhoud

Persoonsgegevens.....	1
Levensverhaal.....	1

Persoonsgegevens

Geboortegegevens	Nieuw-Schoonebeek 19 december 1920
Ouders	Gerrit Jan Leferink, arbeider, en Zwaantien Steuer
Huwelijksgegevens	
Echtgeno(o)t(e)	Hermina Johanna Hölscher
Woonadressen	Nieuw-Schoonebeekerveld C194
Overlijdensgegevens	19 november 2004

Levensverhaal

Op dezelfde 14 juni 1944 als de beide broers Loves worden gearresteerd door Landwachters van de N.S.B., wordt ook Berend Jan Leferink aangehouden. Hij werd op 19 december 1920 in Nieuw-Schoonebeek geboren als zoon van arbeider Gerrit Jan Leferink en Zwaantien Steuer, die in huisnr. C218 woonden. Na kort in Nieuw-Schoonebeekerveld te hebben gewoond, zijn ze aan het begin van de jaren dertig weer terug in Nieuw-Schoonebeek C194.

Op 25 juli 1945 schrijft de burgemeester van Schoonebeek aan het Districts-Bureau voor de Verzorging van Oorlogsslachtoffers te Emmen: *'B.J. Leferink, geboren 19 November 1920, wonende te Schoonebeek, C219 werd op 14 Juni 1944 als onderduiker gearresteerd door de Landwacht. Hij werd overgebracht naar Duitsland. Het gezin bestaat uit man, vrouw en 1 kind van 1 jaar oud. Zijn achtergebleven gezin wordt gesteund volgens de Armenwet en heeft tot heden een bedrag van f385,- aan ondersteuning ontvangen. Leferink is thans weer uit Duitsland teruggekeerd, doch kon wegens verzwakking zijn normaal werk niet verrichten. Vanaf 15 Juli II. verricht hij zijn gewone werk.'*

Uit informatie uit het Durchgangslager Amersfoort blijkt dat Berend Jan Leferink op 15 juni 1944 binnenkwam en werd geregistreerd onder gevangenennummer 14.526. Hij werd op 29 juni 1944 op transport gezet naar de Machinefabrik Augsburg-Nürnberg (M.A.N.) A.G., Werk Augsburg, om tewerk te worden gesteld in de Messerschmidt-werke te Augsburg. Hij zat hier samen met de broers Bernardus Henderikus Loves (1914) en Johannes Bernardus Loves (1920). Ze werden namens het Arbeitsamt Augsburg bij de machinefabrik

geplaatst op 1 juli 1944 en waren daar werkzaam tot 20 april 1945 als Hilfsarbeiter. Ze zaten sinds 9 december 1944 in Lager Franz III aan de Donauwörther Strasse. Volgens een aantal registratiekaarten kregen ze op 26 januari 1945 een Fremdenpass als '*Entl(assener). Arb(eits). Häftling*'.

De Gutehoffnungshütte (GHH) en MAN behoorden in de Tweede Wereldoorlog tot de peilers van de wapenproductie van het Dritte Reiche. De ondernemingen hadden duizenden dwangarbeiders aan het werk. MAN had op het hoogtepunt in 1944 rond 8.500 dwangarbeiders aan het werk. Bij MAN begon de inzet van dwangarbeiders met krijgsgevangenen. De aantallen namen met name toe vanaf 1942, waarbij er in Augsburg met name naar vakkrachten werd gezocht. Hier waren geen gevangenen uit concentratiekampen werkzaam. In december 1944 was een groep van ongeveer 200 Nederlandse Gestapo-gevangenen in het MAN-Werk in Augsburg werkzaam, die toen werd overgeplaatst naar een civiele tewerkstelling. De gevangenen waren ondergebracht in barakkenkampen, waar meestal mishandelingen plaatsvonden. De daders maakten deel uit van het toezichthoudend personeel, de fabrieksbeveiliging of de kampleiding.

Op 28 april 1945 werd Augsburg door de Geallieerden bevrijd. Berend Jan Leferink overleefde de oorlog. Hij trouwde met Hermina Johanna Hölscher, geboren op 17 november 1924 in Nieuw-Schoonebeek als dochter van landbouwer Johann Hölscher en Lammechien Kroeze. Berend Jan Leferink overleed op 19 november 2004 en werd in Dordrecht begraven.